

داروغه
حقوق
تصویر

در سعادت‌ده باب عالی چون از نهاد

محل اداره :

آبونه بدلى

سته لکی التي آیلنى

مالک عثمانیه ایچون ٨٠ غروش

روسیه « ٦٥ ٣٥ روبله

سائیر مالک اجنبیه « ١٧ ٩ فرانق

عدد : ٩٢

مکتبۃ الفکر

صدر

١٣٢٦

طبعار

مسکنہ موافق آثار جدیہ مم المذکوبہ
دین ایمانیہ من ایمان ایاده او زاد
فیصل اول ایشور

دین، فلسفه، علوم، هنر و سیاست ده وبالخاصه کرک سیاسی و کرک اجتماعی و مدنی احوال دشواره است و در حقه ده بر نشر از امور

صاحب و مؤسسی :

ابوالعلا زین العابدین - ح. اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

١٠ تموز ٣٢٤

قیرلەدن مقوا بورو ایله کوندریلیرسە سنوی

٢٠ غروش فضلە آلنیر

در دنجی جلد

۱ جمادی الآخر ۳۲۸ پنجشنبه ۲۷ مایس ۱۹۲۶

سیاستی اعادہ اولندیینی شودور حربتنده هیچ بر زمان برشی یا پنهانیه جقدو، بناءً علیه بوش رزمہ قلیله نک صفت تابعیتی خنی اونوده رف خود بخود اجنی بردولتک حکمداری نامنه مجلس ملیلرخی کشاد و بوبولده یمن ایتلری شبهه سزکه بزم اوراده کی حاکمیت ملیه سیاسیه منزه هیچ بروجهله خمل کشیده منزه. کرک ملتک و کرک حکومتک دفعاتله اظهار اولنان بوبابده کی عنز قطعیسی ده نظر اعتباره الله جق اولورسه بوکی شیار قجه سنه، دلیجه سنه حرکاته فارشی بزم سکوت ایمه منزه بلکه موافق کو ولیه بیلیردی. انجق بعض الجایات فرانم ایله بوكون ینه یکیدن برصفحه دیگره انتقال ایدن کربد مسئله سی حقنده حکومتدن برسؤال ایراد ایتمک لزومی حس ایتمد. کریدک شوحاله کلیسی اسپایی تحری ایدیله جک اولورسه کو ولیه جکدرکه صرف حکومت سابقه نک تعدیاتی و یاخود مظالمدن نشت ایتمشد. چونکه حکومت سابقه ذاتاً ضعف و مسکن ایچنده اولندیینی جهته هیچ بر زمان جزیره اوژرنده بمحق حاکمیتی اثبات ایده مامشیدی، دائم اوراده کی روملکه بوكون حکومت متبعو عهله فارشی معارض بولنق ایستیورلر؛ هیچ بر زمان حکومت متبعو لرندن اک ادنا بروظم و تعدی کورمدکاری حالده بیله دائم براززوی ملی سو قیله بوناندانه التحاق ایتمک ایچون اختلاله بولندیلر. رومل صرف بر آرزوی ملی سائنه سیله بورکتده بولنس اولسیدیلر بونلری یا لکز بر حركت ملیه ده بولنفله تلقی ایدرد. فقط ارزو ایتدکاری برحکومت اجنبیه التحاق ایتمک ایچون بیتلرندن بولنان و همشهریلرینک قاتلرخی و حشیانه برصورتده دوکمک صورتیله جرائد بولنور. اک بورالرخی دوشونک لازم کلیرسے بند کزدیرم که بونلرک اسباب اختلالیه لرخی منابع جرأة لرخی بشقه یرلرده ارامق لازم کلیر. فقط ایکی سنه در کرک شوملت معزذه نک و کرک اوبلت معزذه نک برجزه مقدسی تشکیل ایدن و محضا شوملتک بر قنال بمحسی اولق اوژره اوراده هر دولو فدا کارانی اختیار ایدرک قاله بیلمنش اولان بروطاق بچاره لرک یکیدن بوكون بعض تضییقات آلتنده بولندقلرخی خبر آلدینم جهته آرتق بر فوران قلبی ایله بوبابده کی ملاحظات و جدائیه سی سویلکدن احتراز ایتم و ایتمک ایستدم. کرید روملرینک ترق حکومتنه فارشی عصیان ایتلری شبهه سزکه بشقه طرفه بولنشن اولدقلرخی جرائد منبعه د. یوقسه بیلکریدی اولق اعتماده ایتمک ایلرک احوال روحیه سنه و اقم قهرمان اوله رق تو صیف ایدیلان بادملرک نه درجه یه قدر جسور و متین اولدقلرخی پک اعلا بیلیرم. اک انلرک اس تناد کاهلری اولان منابع جرأة بزده اولش اولسیدی بز، اوراده کی مسلمانلرده منافع سیاسیه منزی، حقوق حاکمیتی بلکه انلردن زیاده محافظه ایدرده. مع التأسف بز صرف برصغیره قربان ایدلک. اوده بیلر میسکنند؟ صرف ترکاکمز و مسلمانلغمنزد. بونی علناً بورا. سویلکدن احتراز ایده م. درلو درلو تعبیرات قولانه رف مدنی او رو با بزی قربان ایتدی. برحکومت مستبده واردی کویا اوراده خرسنایانلر اولدیریلرودی. او مظلوملری قور تاردق ایستمی. حال بوكه اصل مظلوم و مخدوو اولان بزم مسلمانلر ایدک. البته بوكون کلک جکدرکه تاریخ بونلری یازه جقدر. احلاف بشیریه بونلری او قور و انسانیت. نامنه قان اغلایه جقدر. اک جزیره نک بر قسم اهالیسک بشقه برمکته مربوطیت جنسیه لری واردہ اورایه تابع اولق ایسترلریه آنلرک عددلریه یقین برمقدارده بولنان دیکر برقسمی ذاتاً مربوط، تابع اولدقلرخی مملکتنده قاتلی ایستیورلر. فقط دیدیکم کی بوصفت غیر معتبره لری واردی: اسلامیت. و آنک ایچون آنلر قربان ایدلریلر. هر نهاییه بز اوراده کی حقوق سیاسیه منزک بر جو غنک فدا

ایتش-لردى. نه دن شمدی او نلرک کر قفار اولدقلری فلاکتلردن عبرت آلمایور؟ فرق الی میلیون اهل اسلام او جزیره لرده نه ظالمیلر چکیبورلر، و نه کی اداره ظالمانه نک آلتنده ازیلیورلر. عادی بر پولیسہ بر مسلمانک سجدہ ایتمسنه قدر تحکم ایدیلیور. الجزیره لرده بوكون کنڈیلرینه دها یقین هندستان مسلمانلرندن عبرت آلمایدلر، او قوجه مان مظلوم اجزای اسلام نه ظالمیلر التنده در؟ نه کی حقوقلر مالکدر؟ بروتی ایله بر اسلام حقوق آراسنده نه قدر فرق وار؟ و نی لردن ده دون بر حالده دکلیدر؟ فاسیلر بخوارالیلردن عبرت آلمایدلر. معارف ایچون، مذهب ایچون چیقادقلری نزا علودن بخوارالیلر، کنڈیلرینه روئی دها یقینه دعوی دن، روسک نافذ کوزلرخی کنڈیلرینه جلب ایتمکدن باشقه، نه استفاده ایتدیلر؟ بوندن بخوارادن واوراددسا کن اهل اسلامدن باشقه هیچ کیمسه متضرر اولمی. بونلر هب عبرتدر! آزانوود دین قرداش-لریمزده کنڈیلرندن پک او زاق اولمیان جزایر مسلمانلرینه عطف نظر بیور سونلر. جزایر اسلاملری کوندن کونه نصل بر احاطه یوز طو تقدده درلر. فرانسه حکومت جمهوریه سنه زیر جناح عادلانه (!) سنه اهالی اسلامیه نه کی حقوقلر مالک بولنیورلر؟ فرانسه پارلامتو سنه اسلاملردن قاجدانه اعضا بولنیور؟ بونلری نظر دقته آلسونلر. بونلر محدود شیلر دکلدر. بوكون اسلاملرک اقطار جهانده کچیر مکده اولدقلری اسف اشمال طالر بو عصر مدینیتده هیچ بر قوم اوژرنده قالمه مشدر... بز بونلردن عبرت اله جغمز یرد ه حالا منصب، منفعت قاوغالریه دمکذارز؛ حالا امیرلات، حاکمک سودالرندیز. حالبوکه بیغمبر جلیلیز، مرض معنویتک طیب حاذق اولان او ذات عالیشان «ماذبان جائمان ارسلا فی غنم بآفسد لها من حرص المرا على المال والشرف لدینه» کی برجوف احادیث نبویه لری ایله، منفعت شخصیه ایچون منفعت عمومیه نک فدا اولنامسی تنبیه بیور بیورلر. بولیه ایکن حالا بزده اثر انتباھ کوروله میور؟ بو حالده نصل بیانمزرده آتحاد حاصل اوله بیلیر؟.

غیاث الدین حسق

الواح انتباھ:

عثمانی مجلس مبعوثانده کرید مسلمه شنده طولایی جانلک میعری تھم علی بلک افسری هضرتندی طرفه ایراد اولناده نظمه مراعمر که درست عثمانی بلک جرمیه رسیمی اولرده تقویم و قایعدہ عیا آلمیشر: — افندیلر، هیچ بر زمان وطن مقدسک اجزای متممه اصلیه سندن اولندیفی او نو تدبیغیز کریدک دائم احافظه سی ایچون ملکه هر درلو سی وغیرتند، هر درلو فدا کارلقده بولنیه جفني بوراده بیان ایمکن زائد کوریبودم. (پک طوغری صدالری) چونکه دور استبدادده بیله ملکت مربوطیت قلیبه منی جزیره دن هیچ برو سیله ایله قطع ایتدیره میان اللر شبهه سزکه ملکت لسان

آمریقا چھرورینکے رئیس سابق موسیبہ نزدہ لئک انگلشہ رہ اپار ایلمبکی نظفیہ رہ :

« سز آفریقہ ادھ کرک کنندی مملکتکن ایچون ، کرک مدینیت ایچون بیوک برایش کو دیبورسکر ، بتون مدینیت صاحبی ملٹلرڈہ سزک طویغو کزله ، سزک دیلہ دیکنکن کبی دیلہ کله ، سزک ایس-تھیکنکن کبی بر ایس-تک ایلہ چالیشمیلز لرو ، بتون انسانی فرانسیز لرک جزایری ، قونسی اش-فال ایتلنندن الہ آلمانندن کو زہ چار پہ جو فائندہ لر کو رمشدر (!) نصل کہ انگلیز لرک هندستانہ ال آلمانندن دہ بویلہ فائندہ کو رلادی (!) ہر ملت دیکر ملٹلرک یا پدقلری ایلکلاری کو روپ سو غلیدر .

« مصروفہ بکلادیکنکن بالکز سزک منعتکر دکلدر . بو نہ مدینیت منفی دہ وارد رہ . مصروفہ شمدیکی حالی ہم سزک دولتکن ، ہم دہ مدینیت ایچون تھنکلی بر قور قودر . بعض لری سودانک سزہ بر شی کتیر میہ جکنی صانیو لر . بن دیرم کہ سودان سزہ بر قاج شی کتیر جکنکر . نصل دوشونیلور ایسہ دوشونیسون او دوشونجہ ، انکلائز نک بورجی مصروفہ قائمی اولہ جنی دکشیدرہ من . بر ملت کنیدنک بورجی اولان بر بیوک ایشی ایشلہ میہ جک اولورسہ او ملناک ہمشیری سی اوافق نہیہ یارار ؟

« سزک مصروفہ کی ایشکن ، بز آمریقائیلرک کنندی مملکت مزدہ (پاناما) قنالی قازمہ منہ بکرزو . بعض کیمسہ لر « بو قنالدن بزہ نہ فائندہ کلہ جک ؟ » دیعشلر دی .

« بن بو نارہ جواب اولہ رق (بو ایش . دنیا یوزنہ) وریلہ جک بیوک ایشلر دن بری در . اکر بز جهاندہ آکیلہ جو بر بیوک دولت ایس-ک اویلہ بیوک ایشلری با پوب بینتی مرہ لی بز . بز بیوک بر دولت اولق دعوا مندہ بیز . شو حالدہ کنندی قیمتی بیلن بر آمریقائی شہ بو قنالی قازمیلدر) دیشیں ایدم .

« ایشیہ سز انگلیز لر ایچون دہ سودان اویلہ در . انکلائز نک مصروفہ کی ادارہ سی مصروفہ ایک بیک سنه دن بری کو رمش دکلدر . بالکز انکلائز مصروفہ خطا لر ایشی . جان آلمجق بعض نقطہ لردہ انکلائز نک جکنکن لکی ، یو فہ طویغولی شدت وعدت اسراکدن زیادہ فنالہ سبب اولور . « انکلائز نک مصروفہ طور وشی ، یا طوغری در ، یا دکلدر . دکلسہ انکلیز لر اور ادن چیقمیلدر . نہ طوریوو لر ؟ فقط شاید اور ادھ بر ملت حکومت ایدہ جک ایسہ طن ایدرم و امین کہ انکلائز بولناک کنندی سی اولسی ایشیہ جکنکر . »

مطہر عاتا مہاریہ:

فافرہ دہ منتشر (اللوار) ہریمہ سی کریں مسئلہ سندہ بخت اید بیوو کہ :

« دنیادہ ہیچ کیمسہ یالانی سومن . فقط سیاست دہ ہیچ بر زمان یالاندن خالی قالماز . ہله سیاست بر مقصده و یا بر دینہ معاونت اصر ندہ کی اگر ارض ذاتیہ یہ مبنی بولنیوو رہ او زمان نہ یاقو سی یہر تیلما داق یالانلر کو ریلور . ایشیہ کرید مسئلہ سی دیدہ ہر کون بزہ بویلہ بر صفحہ کذب و دروغ کو ستریوو . تلفر افلو دن ہب اولانی بیتھنی آکلایوو ز . کنندی حساب مزہ مسئلہ نک ماضی سیلہ حال حاضری اراسنندہ بر فرق کو رہ میور ز . مسئلہ نک دخی دولت لرک معہود مظاہر صداقت و اخلاق صیلہ اور تیلی

ملیمزدہ میعوث اولہ رق بولنیوو . صکرہ دیک ایستیوو رم کہ اکر مدینیت خصوصیہ برقیاس ایمک لازم کلور سہ و ملکت لری طوپ را فلری صرف مدنی ملٹلرک یدینہ تو دیع ایمک لازم کلور سہ دیرم کہ کرید جزیرہ سی کرید روملرندن زیادہ عمانیلیلر لایقدر . عمانیلیلر بو کون اوصاف مدنیہ لری ایثبات ایستدیلر . انلر عکسی ابراز ایستدیلر . عکسی ابراز ایدیلہ مندی . بوقدر دلائل و امارات حقیقیہ منبت و لاطیف بر طوب را ق تسیم ایدیلہ مندی . بوقدر دلائل و امارات حقیقیہ من وارکن نہ دن اولیوو کہ تسیم اندیلیوو . و حالا سز اور اسی ادارہ یہ مقتدر دکل کری دیک ایستیوو لر بجبا ، بوراسی نی تکرار سزہ تو دیع ایدہ جک اولور سی سزہ قارشو چیہ جو پشنه ، برقو تی واردر ؟ دیک ایستیوو لر اکلاب میور دم .

طلعت بلک (آنقرہ) — ایشیہ بوراسی انسانی ورم ایدر . محمد علی بلک (دوامہ) — اکر مدینیت دائیرہ سندہ ادارہ ایمک اعتراضی در میان ایدیلور سہ بو کون کی حالت جزیرہ دہ کی حال بونی حلاہ کافی دیر . اکر جزیرہ نک عمانیلیلر و یاخود یونانیلیلر ویرلی بوزندن برمغارہ ظہور ایدہ رک هانکیس نک قزانہ بیلہ جکی موضوع بحث اولور سہ اون درت سنہ اول بونیہ ایثبات ایتک (یہ ایدر ز صدارتی) دیک کہ ادارہ مدنیہ نظر اعتبارہ آلمیور . صرف قوت نظر اعتبارہ آلذہ کرید روملرینک استناد کاہی اولان حکومت پاک ضعیف اولہ جنی ایچون بو کون او حکومت حتی ہیچ بر زمان دہ صرف کنندی قوتیہ اور اسی آلمگہ قادر اولہ میہ جنی ایچون معاون لری واردی . واو معاون لری دہ بلک اعلا بولدی . یوق اکر بن بوسو ز لم طوغری دکل دہ حقیقہ حکومہ مزک نامنہ خارجیہ ناظری پاشا حضرت لرینک بورادہ تأمیناً بیان ایشلر کی وجہلے حقیقہ دول حامیہ بلک بزہ قارشو بر خلوص نیت لری بر فکر عدالت لری وارسہ بن دیرم کہ کرید مسئلہ سندک وقت حلی چو قدن حلول ایشلر . حل ایتسون لر دہ علیہ میور دیلہ حل ایتسون لر . حتی بو کون علیہ میور ده حل ایتسہ لر بیلہ یہ کرید مسلمان لری نامنہ تشکر ایدہ جکم . چونکہ آتشلر ایچرو سندہ قاورو لان او بیچارہ لر صوک امید لری کسر لر و راحت یشاہیہ جکلاری انا قو جاغنہ عودت ایدر لر . بوجال تحمل فرسا برجالہ کلشدر . بن بو کرسیدہ بوسو ز لم سو بلکدہ اولہ دینم شو صردہ طن ایتک کہ مملکت میور دکی ارقدا شلری اون تو ندم . بورادہ سر بستی کلام وارد رہ . فقط اورادہ قرق بیک کشیدہ حامیسز قالدی یعنی دوشونہ رک بو سو ز لم سو بلک ایشلہ میور دم . فقط ایک سندہ صبر ایتم . شسدی آرتق سو بلکلہ تشفی صدر ایدہ جکم طن ایتم . حکومت و ملت عمانیہ نک ہیچ بر فدا کار لنی دریغ ایتیہ جکنکہ قائم اقشامدن بری بر جو ق و طبیور عمانیلر دن آلدینم بر خیلی مکتوب بو فکر می تائید ایدیوو . ہپسی کریدن بحث ایدیوو لر و بی تشبیح ایدیوو لر ملہ و حکومتہ تمامیہ اعتماد وارد رہ . فقط بتون بو و فلز لم بزی یعنی کرید مسلمان لری یہ حمایہ لریہ آلان مدنی اوروپا لیلر قارشو دور . (طوق اولان آج اولانک حالی بیلمز) کنڈیلری بولوار لرندہ ، منین ملکت لرندہ کرینیوو لر کن ، اس سانیت نامنہ حرکت ایدر لر سہ ، دنیا لک بر کو شہ سندہ قا لان لری کورسون لر ، بوسو ز لم سو بلکلہ مسندی رجا ایدرم و بو سو ز لم صرف کنندی نفسم ایچون سو بلکلہ سو بلکلہ بر سو ز لم وارد رہ . مدنی اوروپا لیلر اون تو ندم و نلر کہ بر تاریخ وارد رہ . او تاریخ کہ حاکم لرک اک دھشتی لسیدر . چونکہ بیطری فدر . او نلر بوجال عظمتہ کلزدن اول ، بزم اجداد من بو جال عظمت دہ ایدی . بو کون عظمت اون لر انتقال ایتکی . اون تو ندم و نلر کہ عظمت ہیچ بر بیردہ قالمز . دونو رجوع ایدر و رجوع ندہ ... صوک سو ز لم بودر . اکر اوروپا لیلر کرید مسلمان لری حقنہ کی وعد عدالت لری جدی ایسہ مسئلہ یہ حل ایتسون لر . (آلمیشل)

